

Opiskelija toimii tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.**Opiskelija**

Tyydyttävä 1

- viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla
- ilmaisee asiallisesti mielipiteitä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa
- käyttää tilanteen mukaan yleiskieltä esitellessään omaan alaansa liittyvän ilmiön tai asian
- ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä
- arvioi vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta

Tyydyttävä 2

Hyvä 3

- viestii sujuvasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- vie keskustelua yhteistyö- ja ryhmätilanteissa tavoitteellisesti eteenpäin
- perustelee mielipiteensä ja väitteensä
- käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä tai asioita
- osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan ja työelämässä
- arvioi vuorovaikutustaitojaan realistisesti tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan

Hyvä 4

Kiitettävä 5

- viestii vakuuttavasti myös vaativissa vuorovaikutustilanteissa
- toimii rakentavasti ja edistää toiminnallaan ryhmän vuorovaikutusta yhteistyö- ja ryhmätyötilanteissa
- perustelee mielipiteitään ja väitteitään monipuolisesti tilanteeseen sopivalla tavalla
- käyttää tilanteen mukaan luontevasti yleiskieltä, alan käsitteistöä ja tekstilajeja esitellessään omaan alaansa liittyviä ilmiöitä ja suuntaa viestinsä kohderyhmän mukaisesti
- osoittaa toiminnallaan ymmärtävänsä kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen omalla alallaan, työelämässä ja yhteiskunnassa
- kehittää vuorovaikutustaitojaan palautteen ja itsearviointin pohjalta.

Opiskelija tulkitsee erilaisia tekstejä sekä hankkii ja arvioi tietoja eri lähteistä.**Opiskelija**

Tyydyttävä 1

- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita
- tekee päätelmiä tekstien merkityksistä pääosin itsenäisesti
- hakee tietoa oman alansa kannalta keskeisistä tietolähteistä ja yksinkertaisissa tiedonhankinnan tehtävissä hyödyntää monilukutaitoaan
- tekee joitakin muistiinpanoja ja tiivistää muutamia ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
- arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta pääosin itsenäisesti
- hyödyntää hankkimaansa tietoa
- noudattaa tekijänoikeuksia pääosin itsenäisesti
- arvioi tekstien tulkinnan taitojaan saamansa palautteen pohjalta

Tyydyttävä 2

Hyvä 3

- tunnistaa omalla alalla ja työelämässä käytettyjä tekstilajeja ja medioita monipuolisesti
- tulkitsee erilaisten tekstien keskeiset tavoitteet ja olennaiset merkitykset
- hakee tietoa oman alansa kannalta monipuolisista tietolähteistä monilukutaitoaan hyödyntäen
- tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
- arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta
- hyödyntää hankkimaansa tietoa johdonmukaisesti ja sujuvasti
- noudattaa tekijänoikeuksia asianmukaisesti
- arvioi tekstien tulkinnan taitojaan realistisesti siten, että tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan

Hyvä 4

Kiihtävä 5

- tuntee omalla alalla ja työelämässä käytetyt tekstilajit ja mediat monipuolisesti ja arvioi niiden käyttöä
- tulkitsee erilaisten tekstien tavoitteita monipuolisesti ja arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisua
- hakee tietoa monipuolisista ja aiheen kannalta olennaisista tietolähteistä sujuvasti monilukutaitoaan hyödyntäen
- tekee itsenäisesti muistiinpanoja ja tiivistää ydinasiat kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
- arvioi asiantuntevasti tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta
- hyödyntää hankkimaansa tietoa monipuolisesti ja sujuvasti
- noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa luontevasti käyttämiinsä lähteisiin
- kehittää tekstien tulkinnan taitojaan palautteen ja itsearviointin pohjalta.

Opiskelija tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaisee tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.

Opiskelija

Tyydyttävä 1

- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja suuntaa ilmaisuaan tavoitteiden mukaisesti
- tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan
- hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet
- tuottaa omalla alalla ja työelämässä tarvittavia tyypillisiä tekstejä
- tuottaa tilanteeseen sopivaa puhekieltä
- arvioi tekstien tuottamisen ja ilmaisun taitojaan saamansa palautteen pohjalta

Tyydyttävä 2

Hyvä 3

- asettaa ilmaisulleen tavoitteita ja viestii tavoitteiden suuntaisesti
- tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta
- hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet
- tuottaa oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä
- kohdentaa puhutut tekstit kohderyhmän mukaisesti ja ilmaisee itseään selkeästi
- arvioi tekstin tuottamisen taitoaan realistisesti tunnistuen vahvuuksiinsa ja kehittämiskohteitaan

Hyvä 4

Kiitettävä 5

- asettaa ilmaisulleen tavoitteita, viestii tavoitteiden suuntaisesti ja arvioi viestintänsä vaikuttavuutta
- tuottaa puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia tekstejä hyödyntäen monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä monilukutaitoaan ja arvioi eri vaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuutta
- hallitsee sujuvasti kirjoitetun kielen käytänteet ja muokkaa tuottamiensa tekstien ilmaisua ja rakennetta
- tuottaa sujuvasti oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä
- käyttää tilanteen edellyttämää selkeää puhekieltä vuorovaikutteisesti ja taitaa huolitellun yleiskielen
- kehittää tekstien tuottamisen taitojaan palautteen ja itsearviointin pohjalta.